

УДК 336.77.067.22

**АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ КРЕДИТНОГО МЕХАНІЗМУ
В ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ В УКРАЇНІ****Криховецька З.М., к.е.н.***E-mail: krizor1@rambler.ru**ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»*

На сьогоднішній день вітчизняні підприємства гостро відчувають потребу в інвестиційному забезпеченні процесів модернізації, оновлення та розширення виробництва. Важливу роль у цьому може відіграти банківська система через використання кредитного механізму. Тому постає необхідність обґрунтування доцільності комплексного підходу до здійснення заходів по забезпеченню ефективності кредитного механізму в інвестиційній діяльності, яка полягає в задоволенні економічних інтересів суб'єктів кредитних відносин: для банків та інших кредитних установ – це забезпечення належної дохідності кредитних операцій; для позичальників – це ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності та досягнення найкращих господарських результатів від використання кредиту. Методологією дослідження даної проблеми обрано статистичний аналіз основних показників банківського інвестиційного кредитування та рентабельності вітчизняних підприємств, а також аналіз наукових праць з питань розвитку банківського інвестиційного кредитування. У результаті дослідження запропоновано комплекс заходів з вирішення існуючих проблем дієвості кредитного механізму та його ефективного впливу на розвиток інвестиційної діяльності в Україні. Практичне значення дослідження полягає в реалізації на практиці комплексу заходів, що забезпечать ефективне функціонування кредитного механізму в інвестиційних процесах. Цінність дослідження становить виявлення причин, що негативно впливають на ефективність кредитного механізму в інвестиційних процесах в Україні, та обґрунтування доцільності комплексного підходу до здійснення заходів по забезпеченню його ефективності з метою стимулювання процесів нагромадження й ефективного використання кредитних ресурсів відповідно до пріоритетів економічного зростання.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, кредит, кредитний механізм, ресурси банківської системи, процентні ставки, регіональні банківські системи

UDC 336.77.067.22

**ANALYSIS OF EFFECTIVENESS OF CREDIT MECHANISM IN THE
INVESTMENT PROCESSES IN UKRAINE****Krykhovetska Z.M., PhD in Economics***E-mail: krizor1@rambler.ru**Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

Today domestic enterprises acutely feel the need to investment providing of the processes of modernization, renovation and expansion of production. An important

role here in the banking system can play through using of credit mechanism. Therefore the necessity of grounding of expediency of the complex approach to realization of measures on providing of effectiveness of credit mechanism in investment activity appears. The effectiveness of the credit mechanism in the investment process is to meet the economic interests of the subjects of credit relations: for banks and other credit institutions is ensuring adequate credit operations profitability; for borrowers is the provision of resources for investment and achieve the best business results from using of credit. Methodology of the research of this problem has been selected the statistical analysis of the main indicators of the bank's investment lending and profitability of domestic enterprises, the analysis of scientific papers about the development bank investment lending. As result of the research a set of measures to overcome the existing problems of effectiveness credit mechanism and its effective influence on the development of investment activity in Ukraine. The practical value of the research is in the implementation in practice of measures to ensure the effective functioning of the credit mechanism in investment processes. The value of this work is that the identification of the causes that negatively affect the effectiveness of the credit mechanism in the investment processes in Ukraine, and the rationale for a comprehensive approach to the implementation of measures to ensure its effectiveness with the aim of stimulating the processes of accumulation and effective using of credit resources in accordance with priorities of economic growth.

Keywords: investment activity credit, credit mechanism, the resources of the banking system, interest rates, regional banking systems

Актуальність проблеми. Реальні зрушення в економічній структурі суспільства, розвиток підприємництва, сучасних технологій, перспективних напрямків виробничо-господарської діяльності можуть бути досягнуті шляхом активізації інвестиційних процесів в Україні. Важливу роль у цьому може відіграти банківська система. Що стосується прямого впливу банківських установ на інвестиційні процеси, то він полягає в мобілізації заощаджень населення, суб'єктів господарювання і спрямуванні їх на інвестування через використання кредитного механізму як сукупності організаційно-економічних методів, форм, прийомів управління наявними ресурсами, за допомогою яких реалізуються функції та роль кредиту, напрями кредитної політики, яка виходить із загальнодержавних інтересів, інтересів окремих кредитних установ, вкладників та інших кредиторів банків.

Аналіз останніх наукових досліджень. Дослідженню теоретичних засад кредитного механізму, окремих шляхів забезпечення його дієвості в економіці присвячено праці російських економістів М. Барковського, В. Земскова, О. Лаврушина, В. Рибіна, В. Челнокова, Ю. Шенгера і

вітчизняних – М. Беркова, І. Гуцала, М. Савлука, А. Мороза, М. Крупки, С. Юрія. Проблеми розвитку банківського інвестиційного кредитування в Україні та окремі шляхи їх вирішення розглядали С. Осташ, В. Герасименко, А. Шаперенков, А. Сомик, М. Крупка, А. Вожжов, Б. Луців, А. Пересада, Б. Пшик, М. Перзеке, М. Савлук та інші. Тому актуальним є обґрунтування доцільності комплексного підходу до здійснення заходів по забезпеченню дієвості кредитного механізму в інвестиційних процесах з метою стимулювання процесів нагромадження й ефективного використання кредитних ресурсів відповідно до пріоритетів економічного зростання.

Мета роботи. На основі проведеного комплексного аналізу стану банківського інвестиційного кредитування підприємств виявити причини, що негативно впливають на ефективність кредитного механізму в інвестиційних процесах в Україні, та обґрунтувати доцільність комплексного підходу до здійснення заходів по забезпеченню його дієвості.

Викладення основного матеріалу дослідження. Якщо простежити динаміку капітальних інвестицій, здійснених в Україні за рахунок банківських кредитів та інших позикових коштів, то можна помітити, що їх частка у загальних джерелах фінансування за період з 2008 по 2010 рік мала тенденцію до спаду, у 2011 році зрослі і в наступні роки знову почала спадати (табл. 1).

Таблиця 1. Кредити банків та інші позики у структурі джерел фінансування капітальних інвестицій[2]

Роки	Сума, тис.грн	у % до загального обсягу
2008	40450,9	17,3
2009	25587,5	13,3
2010	23336,2	12,3
2011	42324,39	16,3
2012	42526,9	16,1
2013	36650,0	14,8

Характеризуючи структуру наданих банками кредитів резидентам у розрізі секторів економіки, слід зазначити, що протягом 2013 року відбулося збільшення кредитів, наданих суб'єктам господарювання. Їх частка становила 76 % за станом на 01.01.2014 року, залишки за ними становили 691,9 млрд. грн. і збільшилися за рік на 14,3%, у 2012 році – на 5,2%, що зумовлено поліпшенням фінансового стану суб'єктів господарювання [Розраховано за даними: 4].

Щодо структури кредитів, наданих нефінансовим корпораціям, за строками погашення, то частка довгострокових кредитів терміном понад 5 років, які найбільше відповідають характеру інвестиційних кредитів, становила 12,3% у 2013 році, порівняно з 11,3% у 2008 році (табл. 2).

Таблиця 2. Кредити, надані нефінансовим корпораціям, за строками погашення (залишки коштів на кінець періоду, млн.грн.)[4]

Період	Усього	У тому числі за строками		
		до 1 року	від до 5 років	більше 5 років
2008	443 665	190 299	203 247	50 119
2009	462 215	199 323	206 536	56 356
2010	500 961	208 201	224 112	68 647
2011	575 545	251 298	224 076	100 171
2012	605 425	296 547	235 171	73 707
2013	691 903	358 812	247 827	85 264

Аналіз структури кредитів за їх цільовим використанням нефінансовими корпораціями свідчить, що частка кредитів на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості за останні роки знизилась від 4,2 % у 2008 році до 0,4 % у 2013 році (табл.3). У такому аспекті структура кредитного портфеля відображає орієнтацію банків на напрями економічної діяльності зі швидким оборотом капіталів (поточні виробничі витрати, придбання та ремонт транспортних засобів), що є адекватною реакцією на існуюче на ринку становище.

Таблиця 3. Кредити, надані нефінансовим корпораціям, за цільовим спрямуванням у розрізі строків погашення (залишки коштів на кінець періоду, млн.грн.)

Період	Усього	Кредити на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості				Інші кредити			Частка кредитів на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості, у %	
		усього	в тому числі за строками			усього	в тому числі за строками			
			до 1 року	від 1 до 5 років	більше 5 років		до 1 року	від 1 до 5 років		більше 5 років
2008	443 665	18262	2776	8337	7150	425402	187523	194910	42970	4,2
2009	462 215	17670	2677	7600	7393	444545	196646	198936	48962	3,8
2010	500 961	13612	2080	4750	7682	487349	206120	219363	61866	2,7
2011	575 545	10318	1429	3457	5431	565227	249869	220619	94739	1,8
2012	605425	7467	1142	2654	3671	597958	295405	232517	70037	1,2
2013	691903	13026	950	6635	5441	678877	357862	241191	79823	0,4

Розраховано автором за даними: [4]

На особливу увагу заслуговує аналіз наданих банками кредитів суб'єктам господарювання за видами економічної діяльності. В основному кредитуються підприємства лише певних галузей, а інші підприємства як і раніше продовжують потребувати кредитних ресурсів. Підтвердженням цього є проведений аналіз даних у табл.4. Як бачимо з табл. 4, за станом на кінець вересня 2014 року значне місце посідають кредити в оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (35,5%, терміном понад 1 рік – 28 %); переробну промисловість (21,7 %, терміном понад 1 рік – 24, 1%).

Таблиця 4. Кредити, надані нефінансовим корпораціям, за видами економічної діяльності (залишки коштів за станом на кінець вересня 2014 року)

Види економічної діяльності	Сума, млн.грн.	% до загаль- ного обсягу кредитів	У тому числі понад 1 рік	
			сума, млн. грн.	% до загаль- ного обсягу кредитів понад 1 рік
Усього	756 858	100	426 637	100
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	53 241	7,0	29 622	7,0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	19 827	2,7	4 113	1,0
Переробна промисловість, У т.ч.: виробництво харчових продуктів	164 140	21,7	102845	24,1
виробництво напоїв	43092	5,7	24 626	4 872
виробництво гумових та пластмасових виробів	8 704	1,2	5329	1,3
металургійне виробництво	8 093	1,1	6053	1,4
виробництво машин і устаткування	20 922	2,8	13429	3,5
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	10 915	1,4	4191	1,0
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	16221	2,1	12329	2,9
Будівництво	34 294	4,5	22347	5,2
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	56 080	7,4	36546	8,5
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	268 705	35,5	119637	28
Операції з нерухомим майном	30 566	4,0	22831	5,3
	59 805	7,9	22 754	20 144

Розраховано автором за даними: [4]

Серед галузей переробної промисловості найбільші обсяги кредитування отримали такі: виробництво харчових продуктів, металургійне виробництво та хімічне виробництво. Питома вага кредитних вкладень у будівництво (7,4%, в тому числі терміном понад 1 рік – 8,5 %), сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство (7,0 %), транспорт, складське господарство, поштову та кур'єрську діяльність (4,0 %, в тому числі терміном понад 1 рік – 5,3 %) перебувала на низькому рівні. Недостатнє забезпечення позиками галузей, які потребують інвестицій на порівняно триваліші строки й діяльність яких має певною мірою сезонний характер, відображає ситуацію, що характеризується нестабільністю становища на фінансовому ринку, а отже, вищим рівнем ризиків, які супроводжують довгострокове інвестування.

Проведений нами аналіз стану банківського кредитування інвестиційної діяльності в Україні за період з 2008 до 2014 року дав змогу виявити причини, що негативно впливають на ефективність кредитного механізму в інвестиційній сфері, серед яких виділимо такі:

1. Відсутність стабільної політичної ситуації в державі, високий рівень інфляції в економіці, знецінення гривні, що стимулює банки використовувати свої активи переважно в короткотермінових операціях. Інфляційні процеси скорочують реальні грошові доходи населення, обмежуючи можливість здійснення громадянами довгострокових заощаджень у банках.

2. Недовіра до банківської системи з боку юридичних та фізичних осіб, викликана загальною економічною ситуацією в країні, постійною зміною валютних курсів, умов зберігання та видачі депозитів, обмеження на видачу коштів, часті випадки введення тимчасової адміністрації та банкрутства банків, що призводить до відтоку грошових коштів вітчизняних банків.

3. Недосконалість нормативно-правового забезпечення кредитування інвестиційного розвитку в частині відсутності чіткої законодавчої регламентації кредитних відносин, надійного захисту інтересів банку, достатньої державної підтримки ринку кредитування.

4. Недостатня кількість платоспроможних позичальників. Фінансовий стан більшості підприємств є незадовільним, що зумовлює для банків великі ризики кредитування. Економічне середовище в Україні є несприятливим для здійснення суб'єктами господарювання своєї виробничо-господарської діяльності. Негаразди виробників позначаються на роботі банків, у яких збільшується обсяг несвоєчасно повернутої заборгованості, скорочуються залишки на рахунках клієнтів, що заважає розширенню масштабів їх діяльності, а звідси – і зміцненню їх конкурентних позицій [1].

5. Високий рівень ризику довгострокових інвестиційних проектів, що відображає нерозвиненість системи страхування та перестрахування ризиків, ринку синдикуваного кредитування, ефективної системи управління ризиками кредитно-інвестиційної діяльності.

6. Відсутність ефективного державно-банківського партнерства у сфері інвестицій, яке передбачає участь не двох, а трьох і більше партнерів, зокрема: держави, яка делегує свої повноваження державній кредитній установі банківського чи небанківського типу; комерційного банку, який виконує функції фінансового посередництва; суб'єктів господарювання та домогосподарств, що одночасно є постачальниками та споживачами банківських ресурсів [8,9].

7. Недостатнє організаційне забезпечення кредитного механізму в реалізації його впливу на інвестиційний розвиток економіки, зокрема

відсутність банків розвитку, що займаються довгостроковим кредитуванням.

8. Відсутність достатньої за якісними і кількісними характеристиками ресурсної бази банків, оскільки саме від обсягу залучених у пасиви коштів залежить сама можливість кредитної установи брати участь у позичкових операціях. Ресурсний потенціал більшості банків України недостатній для інвестиційного забезпечення великих проектів. Рівні розвитку банківської системи України в цілому за міжнародними стандартами є дуже низькими і значно поступаються зарубіжним за розміром капіталу, активів і т.д. Довгострокове кредитування значною мірою стримується тим, що власні кошти банків порівняно невеликі, залучені ж мають переважно короткостроковий характер. Незважаючи на те, що сукупний власний капітал вітчизняної банківської системи поступово зростає, рівень її капіталізації все ще залишається невеликим (у 2014 р. банківський капітал становив усього близько 12,8 % від ВВП). Про це свідчить і відносно малий обсяг активів наших банків. На 1.01.2014 р. сукупна сума активів усіх банків України становила близько 1278 млрд. грн., тоді як у Німеччині один, щоправда, найбільший банк (Дойчебанк) вже у 2005 мав активи, які перевищили 800 млрд. доларів. Слабка капіталізація вітчизняних банків пов'язана також із проблемою низької концентрації капіталу, що виявляється в порівняно значній кількості банківських установ і невеликій щодо цієї кількості капітальній базі, яка на них припадає; капітал зосереджено в групі найбільших банків.

Крім того, намагання спрямувати ресурси банківської системи на участь в інвестиціях стикається з проблемою розривів у грошових потоках, тобто невідповідності між строками повернення активів і пасивів. Якщо за рахунок короткострокових внесків банк прийме рішення провести довгострокове кредитування, то фактично він підвищує ризик ліквідності і в будь-який час може опинитися в ситуації нестачі коштів для виконання своїх короткотермінових зобов'язань. Банки для утримання довгострокових кредитів мають постійно рефінансовувати свої фінансові зобов'язання, а коли таке рефінансування стає неможливим через кризу ліквідності на фінансовому ринку чи паніку вкладників, виникає загроза банкрутства банків, що було засвідчено подіями кризи 2008-2009 років. Аналіз структури депозитів резидентів, залучених банками в Україні, показав, що станом на кінець 2013 р. частка довгострокових коштів клієнтів становить 41,2%, зокрема більше 2 років, які можуть вкладатись у довготривалі інвестиції, – 4 %, короткострокових – 28,2 %, на вимогу –

30,6% [Розраховано за даними: 4]. Така структура диктує банкам необхідність орієнтуватися на кредитування потреб короткотермінового характеру.

9. Відсутність інформації та системи відбору найбільш перспективних об'єктів інвестиційного фінансування, відсутність адекватних методик оцінки банківських ризиків у фінансуванні інвестиційної діяльності, відсутність у банків досвіду інвестування.

10. Високі процентні ставки. Середні відсоткові ставки за кредитами для суб'єктів господарювання знизилися з дуже високих у період кризи (22,3 % річних у 2009 році) до просто високих (13,5 % у 2013 році) (табл.5).

Таблиця 5. Процентні ставки за кредитами, наданими у звітному періоді нефінансовим корпораціям за іпотечними кредитами, на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості (середньозважені ставки в річному обчисленні, %) у гривнях[4].

Рік	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Розмір ставки	15,2	18,6	22,3	17,3	15,4	14,9	13,5

Підприємство повинно забезпечити таку віддачу своїм активам, щоб одержаного прибутку вистачило принаймні для оплати відсотків за кредит. У даному випадку рентабельність повинна складати не менше рівня процентної ставки.

Таблиця 6. Рівень рентабельності операційної діяльності великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності за 2013 рік [5].

Рівень рентабельності (збитковості), %	3,9
У тому числі:	11,3
сільське господарство, лісове та рибне господарство	
промисловість, в.т.ч.:	3,0
добувна промисловість і розроблення кар'єрів	12,5
переробна промисловість:	2,1
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	6,1
виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна діяльність	5,0
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	-8,2
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	-2,7
машинобудування	6,6
будівництво	-0,000
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	10,2
операції з нерухомим майном	3,1

Аналізуючи табл. 5 і табл. 6 бачимо, що рівень ціни кредиту перевищував на більшості виробництв середню норму прибутку, тому вони не в стані були скористатися даним джерелом фінансування. У той час, як у країнах Європейського Союзу плата за кредит становить 1,5 %, в Україні вона в десятки разів вища. На вартість кредитних ресурсів значною мірою впливали високі кредитні та інвестиційні ризики, а також висока ціна залучених банками ресурсів, інфляція та інші фактори.

11. Високі вимоги до забезпечення інвестиційних кредитів, вартість якого має бути щонайменше вдвічі більша за суму кредиту. Банки повинні страхуватись від ризику неповернення наданого кредиту, але існуючі вимоги ставлять позичальника в достатньо скрутні умови.

12. Нерівномірний розподіл банківського капіталу по території країни та незначна кількість регіональних банків, що породжує внутрішню диференціацію регіональних банківських систем, а отже, обумовлює низький рівень реалізації програм інвестиційного розвитку [6,8]. Інтеграція України в Європейське співтовариство вимагає перетворення банківської системи в ефективну систему акумуляції заощаджень і спрямування їх на розвиток економіки. При цьому, по-перше, важливе значення має розвиток регіональних банків, оскільки вони зацікавлені в розвитку економіки регіону, у якому здійснюють свою діяльність; вони повністю економічно від неї залежні; мають кращі зв'язки з місцевими органами влади, що дозволяє отримувати більш широкий обсяг інформації; як правило, вкладають кошти в регіоні їх залучення, знають кон'юнктуру ринку даного регіону та враховують її особливості при розробці стратегії розвитку. По-друге, концентрація практично всіх банківських установ, їх депозитів і наданих ними кредитів у п'яти областях України (Київській, Дніпропетровській, Донецькій, Одеській і Харківській), неврахування потреб і специфіки розвитку конкретних територій призводить до неспроможності регіональних банківських систем ефективно здійснювати свої функції та задовольняти попит місцевих економічних суб'єктів [3,7]. За показником залучення (вилучення) через банківську систему фінансових ресурсів у регіонах усі області (регіони) України можна умовно поділити на регіони-донори та регіони-отримувачі [6]. Явище вилучення фінансових ресурсів із регіону є дуже небезпечним для економіки областей, оскільки в результаті виникає брак коштів, необхідних для інвестиційної діяльності, а це у свою чергу призводить до збільшення цін на ресурси та до загального колапсу інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання. Наслідком цього є недостатнє кредитне забезпечення менш розвинутих регіонів, відтік грошових ресурсів з їх територій, поглиблення диспропорцій соціально-економічного розвитку [7].

Висновки. Для стимулювання кредитних інвестицій у реальний сектор економіки необхідно врахувати всі негативні фактори і впровадити комплекс заходів, серед яких найважливішими будуть такі:

- проведення узгодженої грошово-кредитної та валютної політики урядом і НБУ, контроль інфляційних процесів, збалансування державних фінансів, зменшення дефіциту платіжного балансу;
- удосконалення системи гарантування вкладів населення, що дозволить стримати вилучення заощаджень з банківської системи на випадок несприятливих ситуацій в державі чи в діяльності банків;
- забезпечення законодавчої регламентації кредитних відносин щодо залучення довгострокових коштів домогосподарств у фінансово-кредитні інститути та їх спрямування на потреби інвестиційного розвитку, обґрунтування методичних засад проведення державних експертиз інвестиційних проектів під довгострокові кредити; забезпечення багатогранної участі банків у різноманітних об'єднаннях і формах інвестування, захисту інтересів банку, зниження норми резервування для банків, які здійснюють довгострокове інвестиційне кредитування;
- розвиток синдикованого кредитування, системи страхування і перестраховування ризиків вкладень у реальний сектор, запровадження комплексної системи управління ризиками кредитно-інвестиційної діяльності;
- розвиток державно-банківського партнерства у стимулюванні інвестиційної діяльності в частині вдосконалення нормативно-правового регулювання його розвитку (забезпечення прозорості проектів державно-банківського партнерства, максимальний захист прав та інтересів учасників державно-банківського партнерства, регулювання системи відбору учасників державно-банківського партнерства, створення органів контролю за проектами державно-приватного партнерства), створення системи надання державних гарантій, запровадження цільового рефінансування під інвестиційні проекти та забезпечення його ефективності шляхом контролю за цільовим використанням таких кредитів;
- запровадження механізму повної або часткової бюджетної компенсації відсотків, які сплачуються підприємствами за інвестиційними кредитами, розробка механізму сплати податків за інвестиційними кредитами тільки після реалізації відповідних проектів; запровадження на державному рівні стимулювання для банків, які активно кредитують інвестиційні проекти шляхом зниження податку на прибуток;
- удосконалення організаційного забезпечення кредитного механізму шляхом створення банку розвитку, формування в структурі банків підрозділів з інвестиційного кредитування, консолідації

фінансових установ у рамках фінансової групи з метою фінансового забезпечення інвестиційних проектів;

- підвищення обсягів банківського капіталу, зокрема шляхом злиття чи приєднання банків; залучення банками довгострокових ресурсів;

- посилення впливу банківського сектора на соціально-економічний розвиток відповідних територій шляхом розробки за участі державних, регіональних, місцевих органів влади, банківських установ та бізнесу програми розвитку регіональної банківської системи для кожного регіону, що дозволить створити на місцевому рівні сприятливі умов для здійснення банківських інвестицій, активізувати виробничу, торговельну та інші перспективні на даній території види діяльності, розширити партнерські зв'язки з іноземними інвесторами отримати фінансові й матеріальні засоби для становлення, зміцнення чи реформування існуючих підприємств та із залученням новітніх технологій і технічних засобів у різні сфери ділової активності, наповнити і зміцнити місцевий регіональний бюджет для розширення економічних і соціальних програм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Горох О. В. Проблеми розвитку банківської системи в Україні та шляхи їх подолання [Електронний ресурс] / О. В. Горох // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. – 2014. – № 7. – С. 231–237. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vkhnau_ekon_2014_7_32.pdf
2. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua/>.
3. Копилюк О. І. Фінансово-економічна криза та її вплив на формування регіональної політики розвитку банківської системи України [Електронний ресурс] / О. І. Копилюк // Економіка промисловості . – 2014. – № 2. – С. 16–22. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/econpr_2014_2_4.pdf
4. Офіційний сайт НБУ. [Електронний ресурс]– Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=12063884.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Плукар Л. Розвиток банківської системи України: регіональні особливості [Електронний ресурс] / Л. Плукар // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2010. – Вип. 5. – С. 71–74. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzlubp_2010_5_21.pdf

7. Стойка В. С. Особливості розробки та реалізації програми розвитку регіональної банківської системи (на прикладі Закарпатської області) [Електронний ресурс] / В. С. Стойка // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Сер. : Економічні науки . – 2013. – № 2. – С. 307–314. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvpushk_2013_2_53.pdf
8. Шаперенков А. В. Основні перешкоди участі банків у розвитку інноваційного потенціалу України [Електронний ресурс] / А. В. Шаперенков // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси . – 2013. – Вип. 10(1). – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10\(1\)__69.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10(1)__69.pdf)
9. Шаперенков А. В. Державно-банківське партнерство в розвитку інноваційного потенціалу України [Електронний ресурс] / А. В. Шаперенков // Інноваційна економіка. – 2013. – № 11. – С. 14–21. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/inek_2013_11_3.pdf